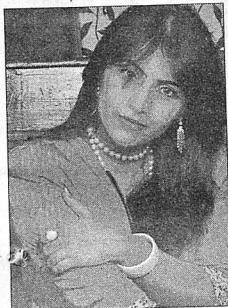

Rafiq Yusifoğlunun Könül Səltənəti...

PØRVIN

Mence, Allah şairlere tazek yazmaq yox, hem de təkrar-təkrar doğulmuş istədi vər... Şair har yenit kitabı ilə dünyaya təzəden göz açır. Bu mənşeti Rafig Yusifogluñun bir yasi hələ tamam olmayıçı. Cünki onun sonuncu şeir kitalı - "Köñül səltanat!" - "soba" da biliç. Səbabın deyirim, ona görə ki, Rafig mülliimin yaradılıqlıca "ciy", "bışmişim" söz tapmaq müssəl masalıdır. Rafig mülliimin yazırırmış... cünki aksarıyalı "Göyərçin" jurnalının baş redaktoru, əməkdaş mədəniyyət işçisi, sair, adəbiyyatşunas, tərcüməçi, elmlər doktoru, professor kimini tanıdı? Rafig Yusifoglu manen üçün sadəcə Rafig mülliimidir. Amanıza nü müalliim? Sadəcə adəbiyyatçıtmış?

... Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin magistratura pilləsinə yənə daxil olduğumuz ve qalıbı təyid etdikdən hələ yaradılmışlığımız vaxt iddi. Özümüzü "balaca-almış", professorlara hamkar sandıqımız bir dövrdə Rafig Müümüləyi elmi dərsçi ilə yumaqda döndürmişdik. Onun ruhu, aurası, biliyi, intellekti sənki hamimizi sehrləmişdi. Özümüzü universitetin yemak-xanəsində cətdirb rəngsiz və dadşılıqla "tələba gəy"ndən işa müzə Kiradır başlışımdı. Həle orta məktəbdən bərabər olduğumuz məzvönlərini bəy niyə tegidimini anlaya bilmirdik eley bil. Amma cənab keçmədən müallimimizin sırrı açılmışdı. Sabab şərhi läris. Rafig Müümüləyi Şairliyin bir an beş ünətliyinə inşandır. Sonralar onunla hamkar, iş yoldaşı da oldum. Və onu salnaməşdən dalaş, telək, bəzək hal-həvəldən da simasından yagın poeziyanı, gözərləndikdi qayıfşılığı təbassümündəki metaforaları açıq adımla öyrəndim.

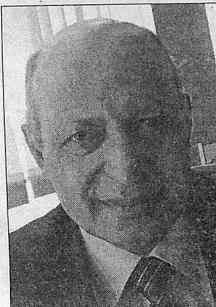
Adama elə gəlir ki, o, "Axi mən
şairəm!" düşüncəsiylə çağdaş dün-

yanın "yaşam galardı"ni pozur,
yanın bezi "zöv"lerden mahrum
edir... "İlmahan gabağı umacalar
"ı yoxdur, vezifədə olan qohumuna,
tarlı telabə yoldaşına ağız ağmrı,
intrigaları bulşırı, paxılilara fikir
vermir. Bələdi... Rafig müslüm Şəhriyər
iyi pak, müqəddəs senət sahibi
bu hər zaman qorumaçı calışan
şəhərətər. Lakin öz dünündən
yaşayan, bir az da göylərdən uğan
xeyalperəst təsiri başğıdırın şair
realidən, bu günün dərdlerindən
uzaq deyil. Sadəcə onun ne düşün
dünyu, nədən hələdiniyi, doğuldug
gi Qubadlin işğalına nece yandı
çünki bilmək üçün şeirlərin oxumaya
lazımdır.

50-den çok kitab müslümlerin sonunu "Könlük sellatın"ı varadle yende burada yet alım seirlerin sadece İnsan haqqında olduğunu anladım. Müslülf kitab boyu müxtəlif obrazlarda göründür: yurdun hanları qızıl välet parvar, nəvəsi nini nazi ilə oynayan baba, genclik taribiyindən sıkiyallı müslümlü sevgisindən inqil aşıq, sevdəqərinə bina məlham gezen şair. Bütün bu obrazları birleşdirən ümumi character isə semimillidir. Seirlerin oxuduğunda şairlik "525-ci qəzet"dakı "Pervin həmşəbbəti" layihəsi cariwasının səhbatimizi xatırlırdırm. Azadlık barədə sulalı Raflı müslülm "İslamın insanı"nın ismətini, "azadla bilməz. İnsan özü de təbii etik kibarlığıdır. Eger günəş aza deyilsə, istədiyindən yerdən batır, istədiyindən cixı bilir, azadla deyilsə, qanad apıq dağın binəsindən qalxa bilirsim... insan özü azadla biler?" İslam ancaq düşmənəm - deus caecav verim.

İçindeki ola biler. - deyip kabav çırıltıları
di. "Könlük sâlehdâri"ndeki seir
de mehzûr bu mövqeden yazılı. Zübî
înîlî dirüsünçesi çok azadır. Lakin
Allahın iradesi bu duşa dönân
zârdan, yaxud taleyin aça höküm
ile işgâlda olmuş doğma topçığından
yüksekdə qoymur özünü. Öz sâ
bəst fikirlerini milli-mənəvi dəy
lirizmından gelen qəliblərə salma
ndən gəkmir. Düşüncələrim ağrını
bir az səngi
Bir az azaldı.
Ürəymədən dərciye içindədi,
Anqac tapadan dırnağınca azad
Raqi Yusufiyyə sevmiy
saïird. Özü de onun sevgisi bil
rəlli deyil... O, körpâlari düşü
usad şəxsləri yaşır, çatin bir vaxt
"Göyrəş" jurnalını gorusuydu
yəri, yeniyetməleri primitiv xatira
tarixi, tərəfəviyyəti qorundur. Xarad
etmek üçün çağdaş sevgi mövzusu
nu əsərlərinə getirir. Rəfiq müs
min yaradıdı Macnun Füzül
Macnun kimi safid, pakdi, sev
ne sadılıd.

Dəli sevda dolanmırsa başında,
Seymirsənsə, bu dünyada qəribsən

**Ulu tanrım, baş əyirəm qarşında, –
Mənə seymək istedadı veribsən!**

Lakin bu Meenun Bodruma diremeye gider, denizle sobbat eder. Sımsı yüz, darıçırı, kükür, xayanın görüp, başıgılır. Buna göre de müslümancılar gencin onun mehhabetini kasına meyli, perestliği tâacebbudur. Gümrük, Yeqen ile bu sobbatın Ramazan fili müslümlük gizli kameraların hedefi fina çok tuş gelmiş sârlardandır. Derslerdeki aşığından bir misra çıkmadı, telebelârın mobil kameraları özünden haberleşmiş işe düşür.. Eski bir özümzâ du ona telefonela çakıken 'xeifiye' larla olmuşsun.. Şüphesiz ki, gencinlik sevgisini gaza atanın şârifî esîr insan karakteri da olsun rol oynamış. Alionâb ve humanî müslümâni kim istemez ki? Amma bu mance esas sebeb onun müsâibâsi dir. O, Fûzulînîn âdân eden aşâdamlardandır, lakin cavanları növünti Pölo Koeylînîn 'Kîymâti'nden, yaxud Ronda Bemîn 'Şîfi'nden de xabersiz deyil. Ve bütçesi coxterfelli onun pozeyziyâsin öznüne gösterir. Sonuncu, 'Körkemâ selâletân' kitâbinâ da xâlid emâl. Çin, Koreya, gürçük, rus, şârların dencercimâlari de deyilen fikri deha testinâdir.

İstər bu, istərsə də əvvəlki kitab

Bix es azaldu

BIR az azaltır.
Ürəyim də çərçivə içindədi,
Ancıq təpədən dırnağacan azaddı.

Rafiq Yusufoğlu sevmeyi öylederse
sağdır. Özü de onun sevgisi bir
raklı deyil... O, körpeleri düşünüp
usadı seirler yazır, çetin bir vaxt
“Göryörç” jurnalını gorusub yarışır,
yenilemelerini primitif katrine
terleri seviyandası seirlerden xilas
etmek için çağdaş sevgi mövzusu
nun aserlerine gelir. Rafiq mübah
min yaratığı Maçnun Füzulin
Maçnun kiminci safı, pakdı, sevgisi
na sadıdı:

Dalı sevda dolanırsa başında,
Seymirsənsə, bu dünyada qəribsəm

ləşirdim, daha heç vaxt sevgi şeiri yazmaram. Lakin vaxt keçdikcə anladım ki, həyat davam edir və oxucunun istədiyini yazmaq lazımdır."

Mehz "İçindü çakan"... Ela hâmin sôhîbîmlerin sonra Mürşîdîmlerin içtimal lirikasına, velen-parverlik, Karabag mövzusundan yazılmış şiirlerine nazar saldım. Onu bu qâbilden over olasıl da özüne bənzəyir. Bunlar kürsünden qışqırmış, pafolu baynatalar vermek üçün qlema alınmayı başlıy়. Sanki şair dardınıճândakî ierik laboratoriyasında cıllayır, özüne yaraşan səmimi şəkildə, tamkılı üzexiarı.

Durub Araz sahilində
Hey baxıram yana-yana.
Kölgəm məndən qeyrətli
Sərhəddən keçib o yana.

KÖNÜL
SULTANI

Yaxud "Doğulduğum kənd" şei-
ində:
Çayam, mənbəyimdən gərək güc alım,
Gec-tez bu həsrətin buzu əriyər
Mən axıb getdikcə tifləm, xəyalım,
Mən qızımdan təsir etmir.

Rafiq Yusufoglu poyeziniyan orinalligi, banzarsiz qayfi sistemi, penevi mvozulara fargi yanasmasi, badli tesvir si ifade vasitelerin ustaliligi istifadasi ozh tedqiqatini gozlenir, ayrica biri elmdir. Bu menada onun Azarbaycan Dovlet Pedagoji Universitetinin Filologiya fakultesinde ders demesi meni xeyli niknibindir. Demesini ki, zaman kecikde Rafig muellimin telebalarini ciparisinden onun tenqidcleri yetisdir.

Rafiq Yusifoğlu haqqında hər zaman danişiləsi, əsərləri tədqiq olunması şairdir, alimdir. Onun "Könül səltənəti" kitabı məndən ötrü sadəlikdə bəhənə oldu.